Astronomical clock - commissioned by Emperor Maximilian II

Metalwork Collection

Accession Nr.:	19822
Artist/Maker:	Emmoser, Gerhardt (1556 előtt - 1584)
Inscription:	a hátlapján, a két kisebb számlap között: GERHRT EMMOSER VHRMACHER IN AUGSPURG F [ECIT] A [NNO] 1566
Materials:	gilt copper; silver
Techniques:	cast; engraved decoration; etched; silver decoration
Dimensions:	height: 49 cm width: 29,5 cm depth: 23,5 cm

From the middle of the 16th century, some of the European courts played an important role in supporting the development of the natural sciences. The most outstanding scholars of astronomy, geometry and mathematics usually were in the service of kings and princes. One of the most well-known patrons of the period, the Habsburg Emperor Maximilian II (1564–1576) paid great attention to the work of his court astronomer, Philipp Imser (†1557). This clock was made by the Augsburg clockmaker, Gerhard Emmoser (active 1556–1584), based on astronomical and mathematical calculations and the clear guidance of the astronomer. The astronomical clock is of outstanding quality and value, and is one of the most important surviving pieces of its kind. The timepiece has a spindle escapement and pendulum, and shows – in addition to hours and minutes – the passing of days, weeks and months, the orbit of the heavenly bodies known at the time, and the changes in the phases of the moon and various constellations. It thus serves as a perpetual calendar as well. The body of the clock is supported by turtle feet and is decorated with masks, cartouches and friezes. On the sides are maps of Western and Eastern Europe, with images of the Zodiac and allegorical figures. Similarly complex, mannerist masterpieces of the same type are also preserved in the collections of the Grunes Gewolbe in Dresden and the Kunsthistorisches Museum in Vienna.

Literature

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 29. (Békési Éva)
- Recht Roland, Périer-d' Leteren Catheline, Griener Pascal: *The Grand Atelier. Pathways of Art in Europe, 5th - 18th centuries*. Palais des Beaux-Arts, Brussels, Brussels, 2007. - 312., Nr. XI.27.
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 138. (Rákossy Anna)
- Szerk.: Kőszeghy Péter: *Magyar Művelődéstörténeti Lexikon. Középkor és kora újkor*. Balassi Kiadó, Budapest, 2003 - 2014. - &
- Bahlcke Joachim, Dudeck Volker: *Welt - Macht - Geist. Das Habsburg und die Oberlausitz 1526-1635*. Dr. Gunter Oettel, Zittau, 2002. - Nr. B67
- Békési Éva: *Az idő hangja. Különleges óraszerkezetek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - p. 39.
- Szerk.: Fejős Zoltán: Az órák. *Időképek*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2001. - Nr. 20. (Csupor István)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 61.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 247.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 191. (Szilágyi András)
- Szerk.: Voit Pál: Régi órák. *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - 5. kép (Szilágyi András)
- szerző: Mayr Otto, Maurice Klaus: Die Finanzierung einer Uhr. *Die Welt als Uhr*. Bayerisches Nationalmuseum, München, 1980. - p. 113-115. (Chandler B., Vincent C.)
- szerző: Maurice Klaus: *Die deutsche Räderuhr. I-II*. München, 1976. - 156. a-b képek
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 108.

© 2012-2026, All rights reserved Museum of Applied Arts

- Somogyi Árpád: *Ötvösművek, ékszerek és az Esterházy kincs. Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1963. - 8. kép
- szerző: Somogyi Árpád: *Régi órások művészete*. Múzeumok Központi Propaganda Irodája, Budapest, 1961. - és 5. kép
- Neumann Erwin: Die Tischuhr des Jeremias Metzker von 1564 und ihre nächsten Verwandten. *Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen in Wien*, 57. (1961). 1961. - 129. kép
- Zinner Ernst: *Deutsche und niederländische astronomische Instrumente des 11.–18. Jahrhunderts*. München, 1956. - p. 304.
- szerző: Baillie Granville Hugh: *Watchmaker and clockmakers of the World*. London, 1951. - p. 100.
- Szerk.: Voit Pál, Csernyánszky Mária: *Az Iparművészeti Múzeum mesterművei. 1896-1946*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1946. - p. 9.
- Bassermann-Jordan Ernst von: Die Uhr des Augsburgers Gerhard Emmoser für Kaiser Maximilian II. 1566. *Die Uhrmacher-Woche*, 35. évf. (1928). 1928. - p. 847.
- Kubinyi Péter: *Cimeliotheca Musei nationalis Hungarici, sive catalogus historico-criticus antiquitatum, raritatum, et pretiosorum*. Buda, 1825. - Nr. 61

© 2012-2026, All rights reserved Museum of Applied Arts